

AKROPOLITANEC

— ZA BOLJŠEGA ČLOVEKA IN BOLJŠI SVET —

POTREBA PO VIZIJI
PRIHODNOSTI

SO SKRIVNOSTI
PREDINKOVSKIH GRADITELJEV
RAZJASNJENE?

ZAVEST

INGVER – ZDRAVILO
STOTIH BOLEZNI

www.akropola.org

FILOZOFIJA

KULTURA

PROSTOVOLJSTVO

Razstava

LABIRINT ZMAJ SAMOROG

O čem nam govorijo simboli

Razstava nam prikazuje univerzalne simbole človeštva,
in njihovo razumevanje v različnih kulturah skozi zgodovino.

6.–27. JANUAR 2016

VETRINJSKI DVOR, Vetrinjska ulica 30, Maribor

Ogled razstave je možen ob delovnih dneh **od 10h do 14h.**

VODENI OGLEDI:

PETEK, 13. JANUAR, OB 19h

SREDA, 18. JANUAR, OB 19h

VSTOP PROST!

www.akropola.org

NA
NOVA AKROPOLA

FILOZOFSKA ŠOLA NA KLASIČEN NAČIN

AKROPOLITANEC

NOVA AKROPOLA | kulturno društvo

www.akropola.org

JANUAR 2017 | ŠT. 20

NASLOV

NOVA AKROPOLA | Ljubljana

Wolfova 8, 1000 Ljubljana

01/25 11 487

NOVA AKROPOLA | Maribor

Tyrševa 7, 2000 Maribor

02/620 32 40

040 709 955

IZDAJATELJ

NOVA AKROPOLA SLOVENIJA

akropolitane@akropola.org

UREDNIŠTVO

Glavni urednik: Stjepan Palajsa

Urednik: Andrej Praček

Prevajalka in lektorica: Klavdija Blažun

Grafična oblikovalka: Nija Androjna

B E S E D A
U R E D N I K A

Opazujem nekatere ljudi okoli sebe, ljudi, o katerih imam, zaradi njihovih življenjskih stališč dobro mnenje. Brez zadržkov bi jih priporočil vsakemu delodajalcu ali nekemu, ki bi v njih morda našel partnerja, prijatelja ... Zastavil bi svoje ime, ker jim zaupam – ne ker so si s kakim posebnim dejanjem pridobili zaupanje, temveč ker ga potrjujejo iz dneva v dan, ko ostajajo človeški ne glede na okoliščine, ki pri njih niso najbolj rožnate.

Vendar osebe, ki jih imam v mislih, v življenju niso dosegle tistega, kar so si same zamislile, ali bolje rečeno tistega, kar družba pričakuje, da bi bilo treba doseči. Nekateri med njimi se zato počutijo neuspešni in jih je še celo na tistem sram – naj to povedo neposredno ali v šali, naj to zamolčijo. V sebi se bojijo, da bi kdo kaj več povprašal o njihovem osebnem življenju. Bojijo se, da bi drugi odkrili, da za zunanji, celo brezskrbni videz obstaja človek, ki se počuti šibkega, ker se ne more postavljati s posebnimi dosežki. Ta njihov notranji del bo vedno sklonil glavo, čeprav navzven morda tega ni videti, čeprav bo njihov zunanji ovoj nasmejan.

To omenjam zato, ker mi je žal, da jim je po nepotrebnem hudo. In ker bi rad povedal, ne le njim neposredno kot prijateljem, temveč tudi vsem drugim, ki se najdejo v zgornjem opisu – vsem tistim, ki morda niso izpolnili družbenih meril uspeha, vendar se trudijo po najboljših močeh biti Človek – tem posameznikom bi rad rekel: "Uspešni ste." Da, uspešni ste – predvsem zato, ker ne glede na vse življenjske preizkušnje niste izdali sebe.

Kajti kaj je uspeh? Za nekatere se ta meri s pridobljenim družbenim položajem ali z višino mesečnega plačila; za druge je to, da se lahko ponašajo z dobrim, lepim ali bogatim partnerjem; tretji s pametnimi otroci, četrti s stanovanjem, hišo, dobrim avtomobilom ...

Vendar resnici na ljubo, doseganje teh stvari je delno plod našega napora, delno pa ima pri tem prste vmes usoda ali recimo temu "sreča". Torej vidimo, da ni prav vse v naši moči. Če torej pričakovanih meril uspeha ne izpolnimo, še ne pomeni, da smo neuspešni. Prav tako, če nekaj od tega pridobimo, še ne pomeni nujno, da smo uspešni. Kajti pomembno je še pogledati, kakšna je bila cena tega uspeha, kaj smo zanj dali, s čim smo plačali ...

Nikakor ne podcenjujem tistih, ki jim je uspelo dobiti dobro službo in ki si lahko privoščijo potovanja v eksotične kraje – obratno – vsa pohvala, posebno tistim, ki so sami zaslužni za to. Želim le povedati, da obstaja naravna lestvica prioritet vrednot. Da se začne z zastopanjem notranjih – humanih in nato se gre skupaj s temi v izgradnjo zunanjih. Kaj nam namreč pomenijo postranske vrednote, če zaradi njih izdamo primarne – edine, na katere lahko vplivamo?

Tako da le gradimo! Vendar od znotraj navzven.

Merila uspeha ne morejo biti le zunanja. Zame je v prvi vrsti uspešen tisti, ki živi in zastopa določena načela, kot so resnicoljubje, sočutje, nekdo, ki je pripravljen nesebično pomagati drugim.

Vsem tistim, ki ste se morda morali tudi odreči določenim zunanji vrednotam prav zato, da bi živeli načela, v katera verjamete – vsem, ki se niste prodali – bom rekel: "Uspešni ste!"

Uspešni ste, ker niste izdali sebe v ugodnih in neugodnih okoliščinah. Uspešni ste, ker ste ohranili trajne vrednote – ohranili plamen sredi nevihte – ker ste bili zgled in navdih in ker ste tako prispevali nekaj opek k izgradnji boljšega sveta.

Andrej Praček
Urednik

V TEJ ŠTEVILKI:

- DRUŽBA: POTREBA PO VIZIJI PRIHODNOSTI 4
- ARHEOLOGIJA: SO SKRIVNOSTI PREDINKOVSKIH GRADITELJEV RAZJASNJENE? 6
- MALA ŠOLA FILOZOFIJE: ZAVEST 10
- NAZAJ K NARAVI: INGVER – ZDRAVILO STOTIH BOLEZNI 13
- ZGODBICA: TIRANSKI PESNIK 16
- SLAVNI IZREKI: "BOJTE SE DANAJCEV, ČETUDI PRINAŠAJO DAROVE" 18

POTREBA PO VIZIJI PRIHODNOSTI

SABINE LEITNER

PRESEDNICA NOVE AKROPOLE VELIKE BRITANIJE

Nedavno sem prebrala recenzijo knjige "Eden 2.0: Climate Change and the Search for a 21st Century Myth" ¹. Osrednja ideja te knjige je, da mora človeštvo – precej hitro – najti mit, ki bi nam omogočal preseči medsebojne razlike in nas navdihnili h koreniti spremembi. Suha dejstva in politika ne bodo zadostovali. Da bi lahko naredili nujno potrebno spremembo, potrebujemo navdih v obliki skupne vizije.

To se ne nanaša le na našo splošno družbeno klimo, v kateri ne prisegamo več na dejstva, temveč dajemo prednost dobri zgodbi. Poudarjeno je tudi izrazito pomanjkanje vizije prihodnosti aktivistov in politikov po svetu.

Dober primer tega pomanjkanja vizije je gibanje Occupy, ki se je začelo septembra leta 2011 ter v katerem so se uprli družbeni neenakosti in pomanjkanju prave

demokracije. Čeprav se je to gibanje prvotno razširilo v 951 mest in 82 držav, so se kmalu pojavila nepomirljiva nasprotja med njegovimi različnimi podskupinami in namesto dejanskih sprememb so se le eden za drugim vrstili neskončni sestanki. Ta izkušnja je pokazala, da nove družbe ne bo samodejno prineslo golo združevanje ljudi, ki skupaj izražajo svoje nezadovoljstvo.

Drugi primer, da same revolucije ne omogočajo boljše družbe, je egiptovska revolucija iz leta 2011. Facebook in Twitter sta privedla sto tisoče ljudi na trg Tahrir, da bi izrazili svoje nezadovoljstvo, zaradi česar je Mubarak odstopil. Vendar ni bilo

NOVE DRUŽBE NE BO SAMODEJNO PRINESLO GOLO ZDRUŽEVANJE LJUDI, KI SKUPAJ IZRAŽAJO SVOJE NEZADOVOLJSTVO.

popolnoma nobene vizije glede prihodnosti in muslimanska bratovščina, ki pa je imela jasno idejo o tem, kaj hoče, je hitro zapolnila zevajočo praznino. Egiptu je v enem letu zavladal nekdo, ki je deloval vse bolj avtoritarno in poskušal uveljaviti islamistično ideologijo. Posledično se je milijone ljudi začelo zgrinjati na ulice in isti liberalno usmerjeni posamezniki, ki so začeli gibanje za spremembo, so zdaj zahtevali od vojske, naj "reši revolucijo". Julija 2013 je vojska izvedla državni udar in v Egiptu je predsedniško mesto znova zavzel nekdanji pripadnik vojske. Današnji mediji imajo moč zanetiti revolucije in odstraniti diktatorske voditelje. Toda družbeni mediji nam ne morejo povedati, kako zgraditi nove družbe in institucije.

Izredno težko bo ustvariti skupno vizijo, ki bi lahko navdihovala večino. Postali smo tako individualizirani, da se ne moremo več zavzemati za nekaj kolektivnega. Povsem smo se navadili na "uporabniku prilagojen" način življenja, "krojen" po naših željah. Uskladiti se ne bi mogli niti glede skupne vizije čudovitih počitnic, kaj šele glede skupne vizije prihodnosti. Utopija enega človeka bi bila distopija drugega človeka. Verjetno bi nas lahko vse združila le groba sila gole potrebe, podobno kot operacija Blitz v Londonu med drugo svetovno vojno.

DA BI LAHKO NAREDILI NUJNO POTREBNO SPREMEMBO, POTREBUJEMO NAVDIH V OBLIKI SKUPNE VIZIJE.

Vendar za razliko od obdobja po omenjeni operaciji, ko so se ljudje združili v naporu, da bi ponovno zgradili državo, prihodnost ne more biti samo ponovna zgraditev tega, kar je bilo prej. Naši sedanji sistemi in paradigme so se izpeli. Prihodnost bo morala biti korenito drugačna ter temeljiti na popolnoma novem načinu razumevanja družbe in posameznika.

Za zgraditev gotskih katedral je bilo potrebnih več generacij graditeljev. Družbe in institucije so veliko kompleksnejše od katedral in za njihovo obnovo bodo potrebne generacije zavzetih ljudi, ki si bodo prizadevali za uresničitev jasne vizije. Da, potrebujemo vizijo za 21. stoletje, toda ta vizija mora vključevati višje potenciale človekovega bitja ter njegove resnične potrebe in ne le tistih, ki temeljijo na še enem zastarelem ekonomskem pogledu na svet.

¹ "Eden 2.0: podnebne spremembe in iskanje mita 21. stoletja" (knjiga ni prevedena v slovenščino, op. prev.)

SO SKRIVNOSTI PREDINKOVSKIH GRADITELJEV RAZJASNJENE?

Inkovski ali morda celo predinkovski arhitekti in graditelji so ustvarjali čudovita, trajna dela. Zgradili so velika obzidja in stavbe iz ogromnih kamnov nepravilnih oblik tako, da so se medsebojno popolnoma prilegali. Prav zaradi nepravilnih oblik vgrajenega kamnja so ti zidovi izredno stabilni in varni tudi v primeru močnejših potresnih sunkov. Spojeni pa so brez malte in drugih veziv ter se tako natančno medsebojno prilegajo, da

med kamenje ni mogoče poriniti niti rezila ali koščka papirja. Take zidove najdemo še danes. Med njimi so na primer ostanki nekdanjih inkovskih palač v središču in bližnji okolici mesta Cusco, ki so danes temelji cerkvenih in uradnih stavb. Ti zidovi so preživeli več potresov, v katerih so padle druge, kolonialne stavbe, kar potrjuje, da so bili neznani starodavni graditelji bolj večji gradnje od poznejših evropskih graditeljev.

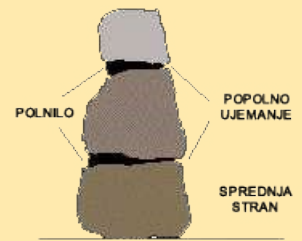

VELIČASTEN SPOMENIK PRETEKLOSTI, OSTANKE UTRDBE SACSAYHUAMÁN¹, LAHKO OBČUDUJEMO ŠE DANES. NAHAJA SE LE 2 KM SEVERNO OD SREDIŠČA CUSCA, NA NADMORSKI VIŠINI 3.700 M.

Velike, več desettonske kamnite kolose so ne samo prenašali, ampak tudi obdelali tako, da so se medsebojno tesno prilagali. Kako so lahko vse to dosegli?

Edina orodja, ki so jih arheologi našli, so pribor za rezanje kamna in klesanje ter svinčene uteži.

Stični robovi se popolnoma ujemajo samo na sprednji (vidni) strani zidu. Kamni so oblikovani rahlo klinasto. To pomeni, da je njihov presek v notranjosti stene zato manjši. Nastale praznine so zapolnili s polnilom.

HIPOTEZA O REZANJU KAMNOV Z UPORABO LESENEGA OKVIRJA IN GLINE

Zanimivo hipotezo o načinu oblikovanja gradnikov je razvil ljubiteljski arheolog Andrea Davide iz ZDA, po poklicu elektrotehnik. Predlaga pa naslednjo teoretično rešitev:

Delavci bi morali le:

- kamen, ki bi ga radi izrezali, postaviti na tla, s sprednjo stranjo navzgor;
- v odprtino v steni, kamor nameravajo ta kamen vstaviti, vložiti palice in glino ter z njima izoblikovati kalup, enak odprtini;
- dobljeni kalup položiti na kamen in ga po njem obdelati;
- obdelan kamen obrniti za 90°, ga vzdigniti in ga vstaviti na njegovo mesto;

Ta postopek je zelo preprost in se zdi izvedljiv. Delavcem omogoča samo enkratno rezanje kamena za postavitev osnovne vrste, pri čemer bi bilo treba vsak kamen dvigniti samo enkrat.

Poleg orodja, ki so ga našli arheologi, je za izvedbo potrebnih še nekaj palic in nekaj surove gline, za kar Davide meni, da ni moglo obstati skozi obdobje 500 let, odkar je bil predvidoma zgrajen zadnji zid, in da zato tega ne najdemo.

Vendar prizna, da tega pristopa sicer ni dejansko preizkusil, saj po lastnih besedah ni niti kamnosek niti nima dovolj poglobljenega znanja, da bi se tega lotil.

KAKO SO INKI OBDELOVALI KAMEN – PROTZENOVA RAZLAGA

Kot zanimivost bi radi predstavili še eno razlago.

Protzen² je nekaj mesecev preživel v deželi Inkov. Preizkušal je različne postopke za oblikovanje in ujemanje enake vrste kamnov, kot so jih uporabljali Inki.

Ugotovil je, da kopanje in oblikovanje kamnov sploh ne bi bilo težavno, če bi se uporabila kamnita kladiva, najdena v okolici. Celo natančno ujemanje stičnih robov se mu je zdela povsem izvedljivo.

Žlebovi vzdolž robov ob stikih s sosednjimi kamni so pomagali izničiti morebitne napake, dokler ni bilo doseženo popolno prilaganje. Protzenova neposredna izkušnja je nazorna in prepričljiva, njegove predlagane rešitve pa prav tako niso skrajne.

Toda vprašanja, na katera Protzen ni mogel zadovoljivo odgovoriti, zadevajo predvsem način prepeljevanja in obdelave velikih kamnitih blokov. Postopek prilagajanja je namreč po njegovi razlagi zahteval nenehno dvigovanje in spuščanje kamnov ter nenehno obdelovanje robov.

Nikakor mu ni bilo jasno, kako so obvladovali kamne na tej stopnji, saj so nekateri tehtali tudi 100 ton in več.

Za prenašanje kamnitih blokov iz kamnolomov, oddaljenih tudi do 35 km, so Inki zgradili posebne dostopne poti in klančine. Mnoge kamne naj bi vlekli po poteh, prekritih s peskom, kar je razvidno iz zglajenih površin teh kamnov.

Največji kamen v mestu Ollantaytambo je na primer težak približno 140 ton. Da bi ga potegnili kvišku po ustrezno nagnjeni klančini, bi bila potrebna sila približno 1200 kN. Tako silo bi lahko dosegli, če bi vpregli kakšnih 2.400 mož.

Dobiti ljudi bi bila še najmanjša težava. Ampak kje bi taka množica stala? Klančine naj bi bile široke največ 8 metrov. Morda nepomembno vprašanje, ki pa še do danes ni zadovoljivo odgovorjeno in pojasnjeno.

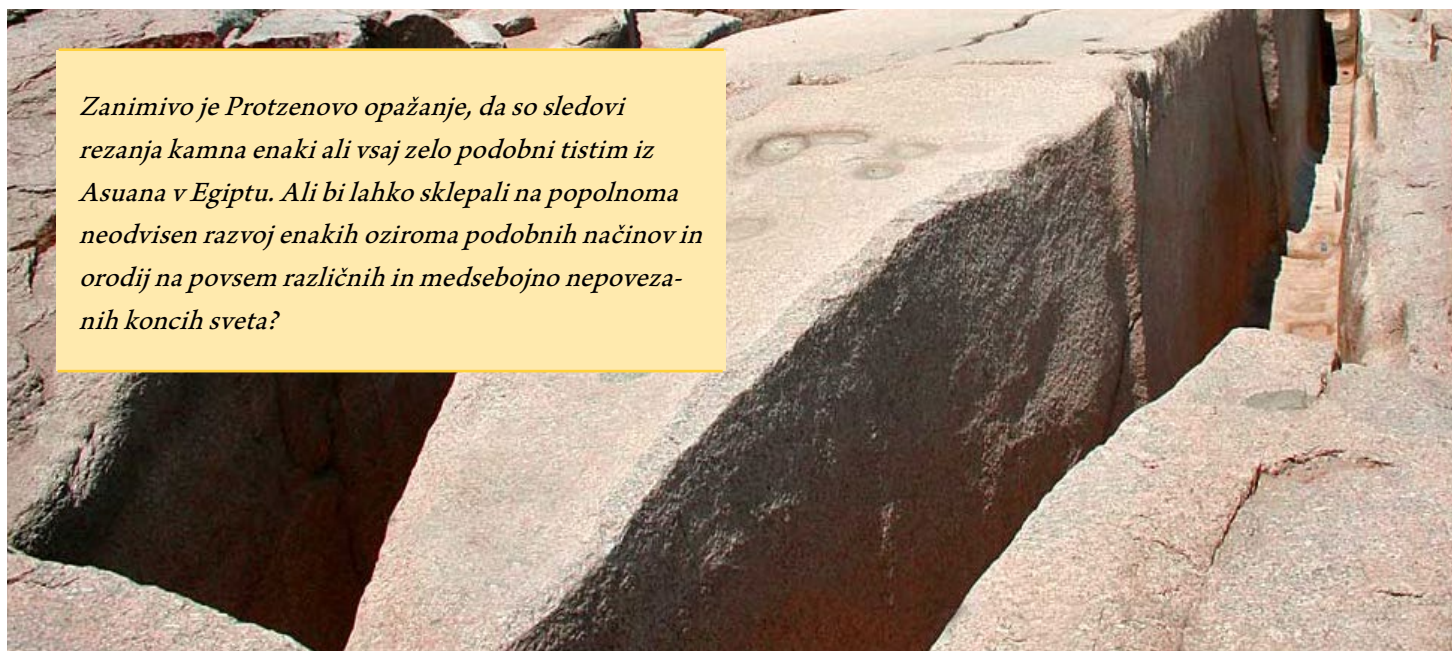
Še ena uganka – kamni uporabljeni v Saqsaywamanu, so iz 35 km oddaljenega kamnoloma Rumiqolqa in ne kažejo nobenih znakov vleke.

PODROČJE JE ŠE VEDNO ODPRTO ZA NADALJNJE RAZISKAVE

Kdor še ni v živo stal pred kakšnim od predinkovskih zidov, sestavljenim iz kamnja nepravilnih oblik s popolnim medsebojnim prileganjem, si ne more predstavljati, za kakšno obrtniško mojstrovino gre. Ob pogledu na popolne reze se ni mogoče znebiti vtisa, da so ti bili obdelani z natančnim tehnološko dovršenim rezilom. S kladivi ali kamenjem, s katerim so po arheoloških predpostavkah kamen izklesali, bi morali tega še zbrusiti, da bi dobili tako pravilne reze. Protzen je zapisal, da ponovitveni poskusi, s katerimi so pozneje poskusili zbrusiti naležne površine, navajajo k domnevi, da bi bilo z brizgom vode in gline ter z linijskim ali rotacijskim gibanjem ploskega kamna sicer mogoče izbrusiti površino, da je s to tehniko in ostrim očesom možno dobiti približno ravno površino, ne pa popolne, kot jo vidimo na zgrajenih zidovih.

Torej še vedno ostaja vprašanje, ali so skrivnostni graditelji res desetine kilometrov potiskali in ročno dvigovali večtonske kamne, jih enega po enega klesali in brusili, pri čemer naj bi sodelovalo več kot dva tisoč delavcev? Je bila gradnja zidov res tako pomembna, da so temu posvetili toliko energije, in ali so res lahko gradili na tak način?

Zanimivo je Protzenovo opažanje, da so sledovi rezanja kamna enaki ali vsaj zelo podobni tistim iz Asuana v Egiptu. Ali bi lahko sklepali na popolnoma neodvisen razvoj enakih oziroma podobnih načinov in orodij na povsem različnih in medsebojno nepovezanih koncih sveta?

Ob zelo optimističnih predpostavkah je razumeti, da bi bila starodavna ljudstva s svojo primitivno tehnologijo morda res sposobna izgradnje zidov. Sedaj bi morali še znanstveno preveriti izvedljivost teh postopkov, torej danes bi morali poskusiti zgraditi nekaj metrov takega zidu. Vendar, da se ne bo pokazalo, da tega nismo zmožni – ne s tedanjo ne z današnjo tehnologijo – kakor se je to pokazalo pri poskusu japonskih arheologov iz 70. let prejšnjega stoletja pri izgradnji le 10 metrov visoke piramide.

Daljna zgodovina za znanost še vedno predstavlja veliko uganko. Vsekakor pa vidimo, da človek nekoč ni bil tako zelo primitiven in nesposoben, kot si običajno nekritično zamišljamo – da so morda res obstajali vzponi in padci civilizacij in da so se nekatere veščine le izgubile v prahu zgodovine.

Pripravil: Vlado Venuti

¹ **Sacsayhuamán**, tudi Saqsaywaman, Sasawaman, Saksawaman, Sacsahuayman, Sasaywamanor, SaksaqWaman (kar v kečuanskem jeziku pomeni "sokol iz wamana" ali "spremenljivi jastreb") je utrdba na obrobju mesta Cusco.

² **Jean-Pierre Protzen** – profesor in avtor študije z naslovom Inca Architecture and Construction at Ollantaytambo ter številnih drugih del, ki se nanašajo na znanja in postopke, ki so jih uporabljali Inki.

LITERATURA:

- Who Taught the Inca Stonemasons Their Skills? A Comparison of Tiahuanaco and Inca Cut-Stone Masonry, JEAN-PIERRE PROTZEN, WITH STELLA NAIR, Department of Architecture, University of California, Berkeley

- http://www.davideandrea.com/personal/ideas/inca_stones/index.html

- <http://www.science-frontiers.com/sf044/sf044p01.htm>

ZAVEST

STJEPAN PALAJSA

PRESEDNIK NOVE AKROPOLE V SLOVENIJI

Zavest in proces zavedanja predstavljata eno od najtežjih filozofskih pa tudi psiholoških in medicinskih vprašanj. Pri obravnavi teh pojmov različni avtorji običajno dajejo zelo posplošene opredelitve, ki nam povedo le malo ali pa skoraj nič. Večina med nami v sebi čuti pomembnost in veličino tega vprašanja, toda kot odgovor ponavadi dobimo le drobtinice, zavite v "učene" in nerazumljive besede. Razlog je ta, da se poskuša o zavesti govoriti izključno z oprijemljive fizične perspektive. Zavest pa nima fizičnega izvora. In zato je o njej tako težko govoriti.

Tokrat bomo poskušali na slikovit in simbolni način svojo pozornost usmeriti k razumevanju tega pojma. Morda bo tak pristop, ki sproži intuitivno dožemanje, ustrežnejši od opisovalnih in razčlenjevalnih metod, s katerimi se običajno srečujemo.

To je podobno kot pri mandali ali svetem krogu, ki opazovalcu daje dovolj manevrskega prostora ne da le sprejme določene razlage, temveč da sam aktivno odkriva njene nevidne pomene in povezave. Na tak simbolni način so starodavni modreci "govorili" o stvareh, ki so nedosegljive našim čutilom in razumu. To je način, ki ne razlaga, temveč daje možnost za notranje odkrivanje.

KDO JE TISTI, KI SE ZAVEDA?

Ko govorimo o zavesti, se ne moremo izogniti temeljnemu vprašanju, ki se pojavi takoj na začetku, še preden se česar koli lotimo. To je glavno vprašanje v vsaki filozofiji, vsaki religiji in vsaki smeri psihologije.

Kdo je tisti, ki se zaveda? Običajno rečemo: "Jaz se zavedam". Toda *kdo* je ta jaz? Kdo sem, kaj sem? Kaj je to bitje, ki se zaveda samega sebe in svoje okolice? Ali so to samo molekule mojih možganov, ki so se razvrstile na določen način? Je to morda na določen način urejeno polje energije? Ali pa nekaj, kar nima nobene povezave s fizično stvarnostjo?

Če so molekule ali pa polje, je potreben še nekdo, ki bi jih smiselno uredil, izbral med milijoni možnostmi, nekdo, ki bi odredil: "Zdaj naredi to in to" ... Ta nekdo pa ne more imeti iste sestave, istega bistva, kot so molekule oziroma hipotetično polje. Ta nekdo, ki "odreja" in urejuje, mora biti za hierarhično stopnjo višje od objektov, ki ji upravlja. Mora biti nematerialnega izvora in mora biti bitje.

Če pa je bitje, ki se zaveda, nematerialnega izvora, potem je tudi vzrok zavesti nematerialen.

SIMBOL KROGA

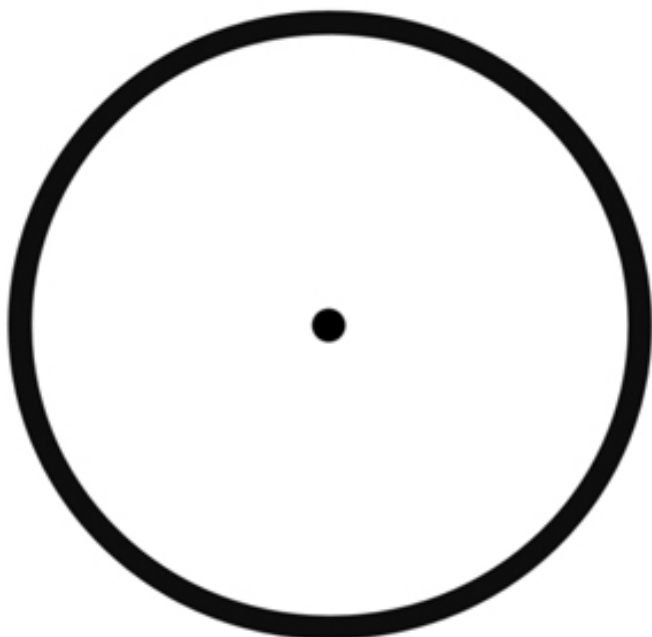
Da bi vsaj delno dojeli to, kar je nemogoče opisati le z besedami, si pogosto pomagamo s simboli. Uporabimo jih tudi mi.

Lik, ki se v številnih kulturah že dolgo uporablja kot simbol celovitosti zavesti, je krog. Ko narišemo krog, vidimo, da je sestavljen iz treh delov: središča, krožnice in vmesnega prostora. Vsak od teh delov ima svojo pomembno vlogo, svoj simbolični pomen. Vsi skupaj pa predstavljajo neko celoto. Ta celota je lahko univerzum kot makrokozmos ali pa človek kot mikrokozmos.

To, kar predstavlja krog v dveh dimenzijah, si lahko tudi zamislimo kot sfero v treh dimenzijah.

SREDIŠČE KROGA

Središče kroga je vedno predstavljalo tisto nespoznavno resničnost, središče naše zavesti, točko povezave z nezavednim. To je naš resnični jaz, naša duhovna resničnost, tisti del večnosti, ki se je edini sposoben zavedati samega sebe. To je stična točka med človekom in univerzumom.

Ta točka v sebi nosi vse potencialne, vse možnosti bitja, ki se morajo aktivirati in potrditi prek obstoja.

Impulzi življenja, impulzi volje vedno prihajajo iz tega središča ter na svoji poti oživljajo vse naše duhovne, psihične in fizične procese. To pomeni, da proces spoznavanja in prebujanja zavesti izvira iz našega notranjega, metafizičnega središča.

Če spodbuda za delovanje ali spoznavanje ne pride iz tega središča, temveč od nekod drugod, na primer iz naših želja, strasti, ambicij ali strahov, potem ne pride do procesa ozaveščanja temveč le do začasnih čustvenih, mentalnih ali fizičnih senzacij.

KROŽNICA – OBOD KROGA

Tisto, kar je na obodu oziroma na krožnici, je naša osebnost, vse zunanje, tisto česar se lahko zavedamo, kar lahko brez težav prikličemo v našo zavest. To je le začasna oblika ali fenomen, ki nastane na gladini tega imaginarnega mehurčka sfere zavesti, ker je določena "ovira" prestregla žarek iz središča. Središče je edina prava resničnost, prizori na obodu so le igra senc in spadajo v svet iluzije. Krožnica oziroma lupina je Budov svet maje ali velike iluzije, Platonov svet votline, svet senc. To je področje zavednega, ki je kot filmsko platno, na katerem se manifestira stanje naše zavesti.

MED OBODOM IN SREDIŠČEM

Prvotni impulz iz središča je impulz iz nezavednega – to je nujnost, ki nas žene v obstoj. Žarek tega impulza nas potisne proti obodu kroga.

Toda tukaj na obodu, v tem svetu iluzij, se mora po dolgih ciklikih obstoja enkrat zgoditi preobrat. V duši se mora roditi želja po samospoznanju, po spoznanju svojega pravega bistva, svojih izvorov. Mora se pojaviti hrepenenje po vrnitvi nazaj, proti svojemu pravemu domu, mističnemu središču, ki ga intuitivno čutimo v sebi.

Takrat ko spoznamo minljivost sveta oboda, se lahko začne naša pot proti središču. To je pot prebujanja zavesti. To je

edina smiselna pot za bitje, ki se začenja zavedati sebe in svojih mističnih korenin. To je pot velikega boja s samim seboj, s svojimi sencami in hkrati pot samoizgradnje, izgradnje svoje "notranje palače", kot nas uči tibetanski budizem. Na tej poti moramo uporabiti vse svoje notranje moči, znanje in sposobnosti.

To ogromno področje med obodom in središčem je področje naše podzavesti oziroma podzavednega. Področje, ki je polno izkušenj, sposobnosti in znanja, ki smo si jih nabrali ne le v enem, temveč v številnih življenjih. Toda na žalost je to tudi področje, na katerem se skriva polno naših strahov, frustracij, negotovost – vse tisto, kar nas ovira na poti vzpona. Le tako lahko logično razložimo, zakaj je naša podzavest velik zaklad in hkrati veliko breme.

Proces prebijanja skozi to vmesno področje podzavesti je proces individuacije, proces notranje rasti, proces širjenja zavesti. Noben kotiček tega polja ne sme ostati v senci, ne sme ostati nespoznan. Vsak njegov del mora biti osvetljen z žarkom zavesti, transformiran in vgrajen v našo palačo. Ta dolgi proces razvoja osebnosti ima na voljo veliko več časa kot le eno življenje.

ŽIVLJENJE

Življenje, kakor ga poznamo, je namenjeno ravno temu – prek zunanjih fenomenov moramo namreč prepoznati veliki zakon in izvor vsega. Življenje je namenjeno razvoju zavesti, potovanju proti žarišču zavesti. In bližje ko smo središču oziroma svojemu bistvu, večje je naše zavedanje. To je pot prebujanja naših spečih potencialov in naše speče modrosti.

Naj za zaključek še enkrat ponovimo – po tej poti ne hodimo takrat, kadar sledimo različnim psihičnim in fizičnim vzgibom, ki prihajajo z oboda "kroga", temveč le, kadar sledimo vzgibom, ki prihajajo iz našega središča oziroma našega duha.

MANDALA

Mandala je primer kompleksnega simbola. Beseda "mandala" pomeni krog ali "to, kar obkroža". Predstavlja sveti prostor, celoto, v kateri se udejanjajo božanski zakoni. To je lahko univerzum kot makrokozmos ali človek kot mikrokozmos.

Je eden od simbolov celovitosti zavesti. V središču je lotos ali pa najvišji Buda, obod predstavlja samsaro ali svet iluzije, med njima pa je sveta palača.

INGVER – ZDRAVILO STOTIH BOLEZNI

Zima je potrkala na vrata in z njo tudi sezona prehladov. Za morebitno zdravljenje si lahko priskrbimo tablete in druge medicinske pripravke, lahko pa si pomagamo tudi z darovi, ki nam jih je dala narava – z zdravili, ki so jih uporabljali že takrat, ko lekarn še in bilo.

Tokrat bi vam predstavili ingver – zdravilo stotih boleznih, kot so ga imenovali stari Kitajci. Uporablja se tudi kot začimba, saj je v kulinariki vzhodnih ljudstev takoj za soljo najpomembnejša začimba, ki jo imenujejo kar "dišava kraljev".

ZGODOVINA

Ingver izvira iz jugovzhodne Azije. Njegova zgodovina sega več kot 5000 let v preteklost, o čemer pričajo številni starodavni zapisi o njegovih zdravilnih učinkih.

Ime je prevzel iz sanskrta in pomeni "s telesom kot rogovi". Ingver je ena najstarejših začimb, ki jih je človek začel uporabljati. Stari Grki (2400 pr. n. št.) so ga uporabljali pri peki ingverjevega kruha. V starem Rimu je bil nepogrešljiv tudi v lepotnih salonih. Poznali so ga pomorščaki in z njim zdravili morsko bolezen. V srednjem veku je bil ingver ena najbolj iskanih začimb – pripisovali so mu namreč, da deluje kot afrodisiak ("Moški, ki se pripravi na ljubljenje z ingverjem in

Ingver (lat. Zingiber officinale) je eno od desetih najbolj priljubljenih zdravilnih rastlin na svetu. Je večletna rastlina, ki zraste od 50 do 100 cm visoko, s čudovitimi cvetovi in aromatičnimi odebeljenimi in grčasto razvejanimi, do 20-centimetrskimi koreniki, ki jih lahko uporabimo v kulinariki, kot začimbo pa tudi v zdravilstvu.

Korenike, vsaj eno leto stare rastline se previdno izkopljejo jeseni, ko se vsi listi posušijo in odpadejo.

medom, bo dal ženski takšno zadovoljstvo, da si bo želela spolni akt nadaljevati v večnost.", rokopis iz 14. stoletja). Omenjen je tudi v knjigi Kama Sutra. V času Henrika VIII so ingver uporabljali za zdravljenje kuge.

ZDRAVILNI UČINKI INGVERJA

Ingver že od nekdaj velja za enega najmočnejših rastlinskih antioksidantov, kar so potrdile tudi sodobne raziskave. Vsebuje mnogo eteričnih olj, beljakovine, škrob, encime, maščobne kisline ter veliko rudnin (kalcij, kalij, fosfor, magnezij, železo) in vitaminov (A, B, C, E, K). Prav v omenjenih eteričnih oljih pa se skrivajo njegova zdravilnost, značilen vonj in okus.

PREBAVNI TRAKT

Raziskave so pokazale, da njegove zdravilne sestavine ugodno vplivajo na celoten prebavni trakt: krepijo izločanje sline, blažijo slabost, pomagajo pri zgagi, okužbah želodca, zastrupitvah s hrano, trebušnih krčih, napenjanju, slabi prebavi, okužbah črevesja in ugodno delujejo tudi na jetra.

DIHALA

V ljudskem zdravilstvu se priporočajo žvečenje sveže ingverjeve korenine, pitje ingverjevega čaja ali zaužitje soka iz ingverjeve korenine skupaj z žličko medu za varovanje pred okužbami dihal, saj blaži kašelj, vneto grlo, zdravi bronhitis in prehlad, odpira zamašen nos ter pomaga pri gripi in drugih težavah z dihalni. Ker spodbuja potenje, znižuje tudi telesno temperaturo.

KRVOŽILNI SISTEM

Ugodne učinke pa ima tudi na srčnožilni sistem. Pomaga namreč pri lažšanju težav z ožiljem – spodbuja krvni obtok, sprošča periferno ožilje, širi žile in preprečuje zgoščevanje krvi ter s tem nastajanje krvnih strdkov, spod-

buja prekrvavitvev ter tako pomaga proti omrzlinam in slabi prekrvavljenosti udov. Znižuje tudi krvni tlak in koncentracijo holesterola v krvi ter blaži vnetja (tudi artritis). Pri revmatizmu in bolečinah v mišicah se priporoča masaža z eteričnim oljem iz ingverja.

IN ŠE ...

Pomaga proti zobobolu (če ga žvečimo) in proti herpesu. Deluje spodbujevalno (zmanjšuje kronično utrujenost in izboljša spomin), zaradi česar ga ni priporočljivo jemati zvečer pred spanjem, saj lahko povzroči nespečnost. Ščiti nas pred rakom, saj nekaterim karcinogenom onemogoča, da bi povzročili mutacije molekule DNK.

UPORABA INGVERJA V KULINARIKI

Ingver se lahko svež ali v posušeni obliki uporablja tudi kot začimba oziroma kot dodatek k sadnim solatam, kompotom, kolačem in napitkom. Nam manj poznani izdelki iz ingverja so ingverjevo brezalkoholno pivo, ki je zelo priljubljeno v

Angliji, ingverjevo vino, ingverjeva kava in ingverjevi bomboni.

Na dan lahko zaužijemo največ 10g ingverja, kar je približno del korenine v velikosti polovice palca odraslega moškega. Prevelike količine ingverja lahko namreč povzročijo želodčne težave in zaspanost.

ZDRAVILO STOTIH BOLEZNI

Kot vidimo se Kitajci niso veliko zmotili, ko so ingver pomlenovali "zdravilo stotih bolezni". Njegovim pozitivnim učinkom kar ni konca. Kljub temu pa je bolje, da se ne zanašamo na zdravljenje, temveč poskrbimo, da tega sploh ne bomo potrebovali. Ne pozabimo na dobri star izrek, ki pravi: "Bolje preventiva kot kurativa." Živijmo torej zmerno in poskrbimo za raznoliko prehrano, predvsem tisto, ki nam jo ponuja narava.

Pripravila: Jerica Jerič

LITERATURA

<https://www.bodieko.si/ingver>

<https://sl.wikipedia.org/wiki/Ingver>

<http://www.publishwall.si/astrologinja.roza/post/99446/>

ingver-je-hrana-in-zdravilo

<http://zdravje.online/ingver>

NASVETI

Pri nakupu sveže ingverjeve korenike je pomembno, da ta ni poškodovana ali celo plesniva, ampak gladka, napeta in mesnata. Svežega lahko shranimo v hladilniku tako, da ga zavijemo v vlažno krpo ali alu folijo, saj tako ostane svež še mesec dni. Lahko ga tudi zamrzujemo ali vložimo v sirup. Ingver olupimo in narežemo tik pred uporabo, ker narezan hitro izgublja svoje zdravilne učinkovine.

Ingver lahko enostavno gojimo tudi doma. Kupljeno koreniko zakopljemo 20 cm globoko v cvetlični lončke ter zalivamo enkrat tedensko. Čez nekaj tednov bomo že lahko opazili majhne kalčke, ki bodo zrastle v visoke travnate liste.

Če se odločimo za nakup posušenega ingverja, ga kot začimbo dodajamo ob koncu toplotne obdelave, da ne uničimo zdravilnih sestavin. Tu velja tudi poudariti, da dlje ko bomo ingver kuhali, bolj pekoča bo jed.

"TIMEO DANAOS ET DONA FERENTES"

LAOKOONT IN NJEGOVA SINOVA
MARMORNAT KIP, VATIKANSKI MUZEJI, VATIKAN

"BOJTE SE DANAJCEV, ČETUDI PRINAŠAJO DAROVE"

To so besede iz Vergilove Eneide, ki govori o trojanski vojni. So del zgodbe o trojanskem konju, ki jo verjetno vsi poznamo še iz Homerjeve Iliade.

Zgodba govori o tem, kako so po devetletnem neuspešnem obleganju trojanskega obzidja Grki (Homer je Grke imenoval "Danajci") uporabili zvijačo, kot jim je svetoval Odisej. Pretvarjali so se namreč, da so prenehali oblegati Trojo in da se odpravljajo domov. Kot žrtveno daritev bogu morja Pozejdonu, da jih varno pripelje nazaj domov, so zgradili velikanskega lesenega konja. Hkrati so ga pod pretvezo miru kot darilo Trojancem pustili pred vrati trojanskega obzidja.

Trojanski svečenik Laokoont je Trojance svaril pred prevaro in jih moledoval, naj darila ne sprejmejo. Po Vergilu je izrekel te besede: "Equo ne credite, Teucri! Quidquid id est, timeo Danaos et dona ferentes." ("Ne verjemite konju, Trojanci! Kar koli že je, bojte se Danajcev, četudi prinašajo darove.") Trojanci pa svarila niso želeli slišati.

Takrat sta se iz morja prikazali dve ogromni kači in napadli njegova sinova, ker jima je Laokoont priskočil na pomoč, pa sta kači poleg sinov pokončali tudi njega.

Trojanci so si razlagali, da Laokoont ni imel prav in se je s svojimi besedami le upiral bogovom, ki so ga zato kaznovali. Konja so tako brez večjih pomislov potegnili v mesto in posebej za to priložnost celo prebili obzidje, saj je bil leseni konj prevelik za prehod skozi mestna vrata. Ob tej priložnosti so priredili veliko svečanost. Niso pa vedeli, da se v notranjosti konja skrivajo grški vojaki.

Ponoči, ko so vsi praznovali in je pozornost popustila, so Grki z Odisejem na čelu zlezli iz lesenega konja ter iz notranje strani odprli mestna vrata. Grška vojska je v pripravljenosti že nestrpnost čakala na zunanji strani obzidja ter ob vstopu osvojila in tudi uničila Trojo.

UPORABA IZREKA

Izrek je postal slaven že ob izidu Vergilove Eneade predvsem v nekoliko skrajšani različici: "Timeo Danaos et dona ferentes." ("Bojte se Danajcev, četudi prinašajo darove.")

Od tedaj se je uporabljal, vedno kadar se je želelo opozoriti na nevarnost, ki se skriva za pretirano ljubeznivostjo ali neiskreno in preračunljivo darežljivostjo.

POMEN DANES

Tudi nas danes zgodba opozarja, naj bomo previdni do daril, prejetih z nejasnim vzvodom od nekoga, od kogar darila sicer ne bi pričakovali. Seveda to ne pomeni, da daril ne smemo sprejeti, a takrat bodimo prepričani, da so ta brezpogojna.

Konj je Trojancem veliko pomenil, zato je bilo darilo toliko težje odkloniti. Kolikokrat se nam ob taki priložnosti sicer pojavi, kot Laokoontu, notranji občutek ali glas razuma, sprašujemo se po razlogih, morda tudi pričakovanjih darovalca, a ... včasih kar nočemo verjeti in si preprosto zatismo oči. Iz podzavesti se prikradejo kače pohlepa, ki utišajo glas razuma in sprejmemo darilo.

TIRANSKI PESNIK

Sirakuški tiran Dionizij je pisal pesmi, ki so bile polne praznega besedičenja in brez nikakršne umetniške vrednosti. Ker pa si je domišljjal, da je velik pesnik, je na svoj dvor povabil Filoksena, tedanjega največjega pesnika – seveda v pričakovanju, da bo ta pohvalil njegove umotvore.

Filoksen je poslušal vladarja, ki mu je osebno prebral svoje pesmi, nato pa je dejal:

- Pesmi so slabe.
- Kaj?! – je zagrmel Dionizij. – Kako so lahko kraljeve pesmi slabe?!
- Jaz sodim pesmi, ne kralja.
- Dionizij, ki se je kar penil od besa, je poklical svojega namestnika in mu ukazal, naj Filoksena odvede v temnico. Tako so ga vrgli v temno ječo, v kateri je ostal nekaj let, ne videč sonca niti meseca.

Potem pa so ga nekega dne prišli iskat.

- Kam me peljete? – je vprašal pesnik v strahu, da bi se zgodilo najhujše. Ti pa so ga zopet privedli pred vladarja.
- Ta je medtem napisal kup novih pesmi in je pričakoval, da ga bo tokrat pesnik pohvalil, češ da se je v vseh letih, preživetih v temnici, zagotovo "omehčal".

Dionizij je posedel Filoksena v naslonjač, ga pogostil z izbranimi jedmi in pijačo, nato pa mu je prebral nove pesmi.

- Kaj praviš na to, pesnik? – je na koncu vprašal.
- Pesnik je brez besed vstal in se napotil proti vratom.
- Kam greš?! – je vzkliknil Dionizij.
- Nazaj v temnico, kam pa drugam?

Vesna Krmpotič, Vrline istine
(vir zgodbe neznan)

NAPOVEDNIK DOGODKOV

Dogodki za mesec JANUAR 2017.

Dogodki potekajo v prostorih društva v Ljubljani in Mariboru ali na vnaprej razpisani drugi lokaciji.

LABIRINT, ZMAJ, SAMOROG O ČEM NAM GOVORIJO SIMBOLI

Razstava

6.–27. JANUAR 2017

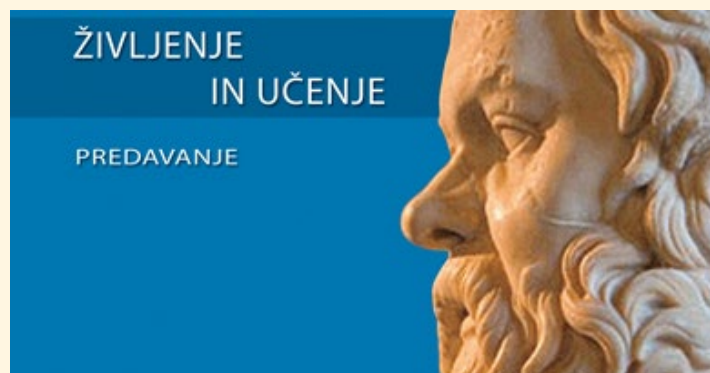
Vetrinjski dvor - Vetrinjska ulica 30, Maribor

Vodeni ogledi:

PETEK, 13. JANUAR, OB 19:00

SEDA, 18. JANUAR, OB 19:00

VSTOP PROST!

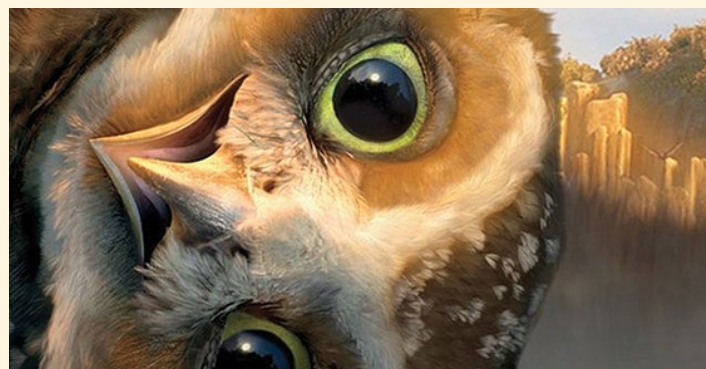
SOKRAT – ŽIVLJENJE IN UČENJE

Predavanje

PONEDELJEK, 16. JANUAR, OB 18:00

Nova Akropola - Wolfova 8, Ljubljana

Vstop: 4 €

MODROST VZHODA IN ZAHODA ZA SODOBNEGA ČLOVEKA

Predstavitve ciklusa predavanj

PONEDELJEK, 16. JANUAR, OB 18:00

Nova Akropola - Tyrševa 7, Maribor

PONEDELJEK, 23. JANUAR, OB 18:00

Nova Akropola - Wolfova 8, Ljubljana

VSTOP PROST!

MARK AVRELIJ ALI O POTREBI PO DOBLIH LJUDEH

Predavanje z dokumentarnim filmom

ČETRTEK, 26. JANUAR, OB 20:00

Trubarjeva hiša literature - Stritarjeva ulica 7, Ljubljana

VSTOP PROST!

**BOLJE JE POSKUŠATI V TRDNEM
PRIZADEVANJU TER DOŽIVETI
NEUSPEH KOT PA SPLOH NIKOLI
POSKUSITI.**

GIORDANO BRUNO

www.akropola.org